

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «СУБОТ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF SUBOT v. UKRAINE)**

(Заява № 38753/06)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

21 грудня 2010 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Субот проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Райт Маруст (Rait Maruste), *Голова*,

Миряна ЛазароваТрайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,

та Стівен Філліпс (Stephen Phillips), *заступник Секретаря секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 30 листопада 2010 року
постановляє таке рішення, що було ухвалене у той самий день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 38753/06), яку подав до Суду проти України відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянин України Євген Іванович Субот (далі — заявник) 14 вересня 2006 року.

2. Заявника представляв пан В. Торош, юрист, який практикує в м. Рівному. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Ю. Зайцев.

3. 16 березня 2010 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд. Відповідно до Протоколу № 14 заява була передана комітету в складі трьох суддів.

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Заявник народився у 1941 році та проживає в м. Рівному.

5. У липні 1997 року пан Я. (фізична особа) звернувся до заявника з цивільним позовом про поділ будинку та земельної ділянки. Заявник подав зустрічний позов проти пана Я., кількох інших фізичних осіб та місцевих органів влади, вимагаючи визнання недійсними кількох договорів дарування частин будинку та визнання його права власності на приміщення, які він побудував у цьому будинку.

6. 3 липня 1998 року Рівненський міський суд Рівненської області (далі — міський суд) ухвалив рішення у справі. 30 липня 1998 року міський суд поновив строк на апеляційне оскарження зазначеного вище рішення. 2 листопада 1998 року апеляційний суд Рівненської області (далі — апеляційний суд) скасував це рішення та повернув справу на новий розгляд.

7. 1 грудня 2005 року міський суд відмовив у задоволенні позову пана Я. як необгрунтованого і задовольнив зустрічний позов заявника в частині вимог про визнання недійсними договорів дарування та відмовив у задоволенні позовних вимог стосовно визнання його права власності на вищезгадані приміщення як необгрунтованих.

8. 13 квітня 2006 року апеляційний суд частково змінив вищезазначене рішення, визнавши право власності заявника на частку будинку та земельну ділянку.

9. 6 травня 2006 року та 23 жовтня 2008 року Верховний Суд України відмовив у відкритті касаційного провадження за клопотаннями заявника та місцевого прокурора (який діяв в інтересах заявника) як необгрунтованими.

10. У ході провадження заявник двічі змінював або уточнював свої позовні вимоги; п'ять судових засідань було відкладено за клопотаннями заявника чи його представника або у зв'язку з неявкою заявника чи його представника у судові засідання; дев'ять судових засідань було відкладено через неявку обох сторін. Зазначені затримки з боку заявника збільшили тривалість провадження у справі приблизно на півтора роки. Двадцять три судові засідання було відкладено через неявку інших сторін та третіх сторін або за їх клопотаннями, а також у зв'язку з відсутністю або хворобою судді; п'ятнадцять судових засідань було відкладено з невказаних причин.

11. Пізніше заявник безуспішно вимагав перегляду рішення в його справі у зв'язку з нововиявленими обставинами.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

12. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції на те, що тривалість судового провадження не була «розумною». Суд вважає, що цю скаргу слід розглядати лише за пунктом 1 статті 6 Конвенції, яка у відповідній частині передбачає таке:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру».

13. Уряд заперечив проти цього твердження. Зокрема, він зазначив, що провадження у справі закінчилося 6 травня 2006 року.

14. Суд зазначає, що період, який має бути взято до уваги, почався 11 вересня 1997 року, коли Україною було визнано право на подання індивідуальних заяв. Однак, оцінюючи розумність строку, що минув після цієї дати, слід враховувати стан провадження на той час. Період,

який розглядається, закінчився 23 жовтня 2008 року, а не 6 травня 2006 року, як стверджував Уряд. Оскільки цивільні права заявника були остаточно вирішені тоді, коли Верховний Суд України відмовив у відкритті касаційного провадження за поданням місцевого прокурора, який діяв в інтересах заявника. Таким чином, провадження у справі тривало більш ніж одинадцять років у судах трьох інстанцій.

А. Прийнятність

15. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необгрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

16. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатись у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], заява № 30979/96, п. 43, *ECHR* 2000VII).

17. Повертаючись до обставин цієї справи, Суд зазначає, що складність справи та поведінка заявника, який певною мірою вплинув на тривалість провадження (див. пп. 6 та 10 вище), не може пояснити її загальну тривалість. З іншого боку, Суд вважає, що затримки в провадженні головним чином були спричинені тривалим розглядом справи міським судом (див. пп. 6–7 вище) та Верховним Судом України (див. пп. 8–9 вище), а також неодноразовими відкладеннями судових засідань та оголошеннями перерв у засіданнях (див. п. 10 вище). Отже, Суд доходить висновку, що основна відповідальність за надмірну тривалість провадження покладається на державу.

18. Суд неодноразово встановлював порушення п. 1 ст. 6 Конвенції у справах, які порушують питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див., наприклад, рішення у справах «Павлюлинець проти України» (*Pavlyulynets v. Ukraine*), заява № 70767/01, п. 53, від 6 вересня 2005 року, та «Мороз та інші проти України» (*Moroz and Others v. Ukraine*), заява № 36545/02, п. 62, від 21 грудня 2006 року).

19. Розглянувши усі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на свою практику з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку». Таким чином, у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ САТТИ 41 КОНВЕНЦІЇ

20. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

21. Заявник вимагав 7000 грн¹ відшкодування матеріальної шкоди і «не менше, ніж 2000–3000 євро» відшкодування моральної шкоди. Як альтернативний варіант він заявив, що загальний розмір завданої йому матеріальної і моральної шкоди становить 6000–7000 євро.

22. Уряд заперечив проти цих вимог.

23. Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою і тому відхиляє цю вимогу. З іншого боку, Суд вважає, що заявник зазнав моральної шкоди. Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 3000 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові та інші витрати

24. Заявник вимагав 11 000 грн² та 2000–3000 грн³ (але «не менш ніж 300–350 євро»), компенсації витрат на юридичну допомогу, понесених, відповідно, під час розгляду його справи у національних судах та під час провадження у Суді. Він надав квитанцію про сплату 600 грн⁴ своєму представникові в Суді. Заявник також вимагав компенсації витрат на листування, понесених під час розгляду його справи у національних судах та під час провадження у Суді, а також витрат на послуги перекладача, понесених під час провадження у Суді. На підтвердження оплати витрат на послуги перекладача та листування, понесених під час провадження у Суді, заявник надав квитанції на суму 1044,21 грн⁵.

25. Уряд заперечив проти вимоги щодо компенсації витрат на юридичні послуги та не прокоментував вимогу щодо витрат на листування та послуги перекладача.

¹ Приблизно 681,99 євро.

² Приблизно 1071,71 євро.

³ Приблизно 194,86–292,28 євро.

⁴ Приблизно 58,46 євро.

⁵ Приблизно 101,74 євро.

26. Згідно з практикою Суду, заявник має право на відшкодування судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. У цій справі, враховуючи вищезазначені критерії, Суд присуджує заявнику 160 євро компенсації витрат на юридичну допомогу, послуги перекладача та листування, понесених під час провадження в Суді.

С. Пеня

27. Суд вважає за належне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції прийнятною.
2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.
3. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику 3000 (три тисячі) євро відшкодування моральної шкоди та 160 (сто шістдесят) євро компенсації судових витрат разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти.
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 21 грудня 2010 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
(Stephen Phillips)
Заступник Секретаря

Райт МАРУСТ
(Rait Maruste)
Голова